

Nr 24

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om höjning av den s. k. artistskatten för utländska medborgare.

(1:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 115 av herr *Bergman m. fl.* och II: 133 av fröken *Wallerius m. fl.* har hemställts, att »riksdagen måtte besluta, att 4 § 2 mom. förordningen angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter skall från och med den 1 juli 1958 hava följande lydelse:

Utlänning, som utan att hava förvärvat den i mom. 14 omförmälda rätt medverkar vid av svensk eller utlänning given offentlig föreställning, offentligt utförande av musik, såsom kafékoncert och dylikt eller vid annan offentlig tillställning, skall, oavsett huruvida inträdes- eller annan avgift därvid uppbäres eller tillställningen är avgiftsfri, erlagga särskild bevillningsavgift med trettio procent av den inkomst, som på grund av hans medverkan tillflyter honom, vare sig denna inkomst utgöres av i penningar bestämd ersättning, naturaförmåner eller andel av inkomsten å tillställning. Avgiften skall i varje fall utgå med minst femtio öre för varje dag medverkan lämnas av utlänning eller ersättning till honom beräknas. För avgiftens erläggande svarar tillställningens anordnare».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 115.

Enligt 1908 års förordning angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter utgår bevillningsavgift för vissa offentliga föreställningar, s. k. artistskatt.

I fråga om skyldigheten att erlagga artistskatt gäller olika föreskrifter för artister, som ger föreställning och artister som medverkar vid föreställning. Befrielse från erläggande av artistskatt åtnjutes dels för utläningar, som driver sitt näringsfång under bar himmel och endast uppbär frivillig avgift, dels för amatöridrottsmän vid deltagande i idrottstävlingar och dels då Kungl. Maj:t till följd av särskilda omständigheter för visst fall medgivit detta.

Enligt 4 § 1 mom. skall *utlänning, som här i riket giver offentlig föreställning* eller tillställning av vad slag det vara må, vare sig mot inträdesavgift eller mot avgift, som eljest på ett eller annat sätt fordras, uppbäres eller

mottages, härför utgöra särskild bevillningsavgift med tio procent av bruttoinkomsten. Denna bevillningsavgift skall utgå: a) vid konsert, opera- eller annan musikalisk, dramatisk eller litterär föreställning, cirkus- eller varieté-föreställning, så ock vid annan med någon av de nu nämnda jämförlig föreställning ävensom vid bal, maskerad eller annan dylik tillställning, då bruttoinkomsten kan antagas komma att överstiga femhundra kronor, efter den verkliga bruttoinkomsten, dock alltid med minst tio kronor, samt då bruttoinkomsten kan antagas icke komma att överstiga femhundra kronor, efter beräknad bruttoinkomst, med lägst tio och högst tjugufem kronor; b) för anställande eller anordnande av karusell- eller annan konståkning, mål-skjutning, ringkastning eller kraftprov samt för förevisande av människor, djur, naturalier eller andra föremål eller av panorama, biografbilder, vaxkabinett, optiska eller mekaniska konststycken eller vid annan med de nu nämnda jämförlig tillställning, som icke är att hänföra under a), efter beräknad bruttoinkomst, med lägst fem och högst femtio kronor för varje dag, sådan föreställning eller förevisning äger rum.

Jämlikt 4 § 2 mom. skall *utlänning, som medverkar vid av svensk eller utlänning given offentlig föreställning*, offentligt utförande av musik, såsom kafékoncert och dylikt, eller vid annan offentlig tillställning, oavsett huruvida inträdes- eller annan avgift därvid uppbäres eller tillställningen är avgiftsfri, erlagga särskild bevillningsavgift med tjuvu procent av den inkomst, som på grund av hans medverkan tillflyter honom, vare sig denna inkomst utgöres av i penningar bestämd ersättning, naturaförmåner eller andel av inkomsten å tillställning. Avgiften skall i varje fall utgå med minst femtio öre för varje dag, medverkan lämnas av utlänning eller ersättning till honom beräknas. För avgiftens erläggande svarar tillställningens anordnare.

Enligt 4 § 4 mom. skall ansökan om tillstånd till offentligt uppträdande göras enligt föreskrifter, som av Kungl. Maj:t utfärdas. Dessutom innehåller momentet uppgift om vad dylik ansökan skall innehålla.

Vidare lämnas i paragrafen föreskrifter angående avgiftens fastställande, kontroll av bruttoinkomst vid offentlig föreställning och avgiftens inbetalning; i 5 mom. föreskrives sålunda bland annat att därest i ersättning åt utlänning, som avses i 2 mom., ingår naturaförmåner skall dessa vid bevillningsavgiftens bestämmande uppskattas till skäligt belopp i penningar varvid, om högre värde ej är angivet, kost och bostad skall upptagas till vardera fem kronor för dag. Av artistskatten tillfaller hälften staten och hälften kommun, inom vilken föreställning givits.

I anledning av väckta motioner hemställde 1946 års bevillningsutskott i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 29, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allmän översyn av förordningen angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

År 1948 bemyndigade Kungl. Maj:t dåvarande chefen för finansdepartementet att tillkalla en särskild utredningsman med uppdrag att verkställa en allmän översyn av förordningen. Med stöd av nämnda bemyndigande till-

kallades landskamreraren *G. V. E. Brandel* med uppdrag att verkställa ifrågasvarande översyn. Utredningsmannen överlämnade den 31 januari 1950 en promemoria med betänkande och förslag i ämnet.

I promemorian föreslogs att här i riket bosatta utländska artister inte skulle erlägga artistskatt utan i stället taxeras och beskattas för inkomst av offentliga föreställningar enligt de allmänna skatteförfattningarna. Beträffande här i riket icke bosatta utländska artister, som själva ger föreställningar, föreslog utredningsmannen, att dessa skulle erlägga artistskatt enligt oförändrade grunder, d. v. s. med fem procent av bruttoinkomsten. För här i riket icke bosatta utländska artister, som medverkar vid föreställningar, förordades i promemorian en progressiv artistskatt med lägst 5 högst 40 procent av bruttoinkomsten. Därjämte föreslogs en höjning av värdena för kost och logi efter en progressiv skala, som anslöt sig till skatteskalen för artistskatten.

I proposition nr 214 till 1952 års riksdag ansåg departementschefen det principiellt riktigt att här i riket bosatta utländska artister taxerades och beskattades enligt samma regler som här bosatta svenska artister. Det syntes emellertid i många fall kunna komma att medföra icke oväsentliga praktiska svårigheter att avgöra huruvida en utländsk artist var att anse såsom här i riket bosatt eller icke. Med hänsyn härtill ansåg departementschefen, att någon ändring i berörda hänseende inte borde vidtagas.

Beträffande här i riket icke bosatta utländska artister anförde departementschefen följande.

Utredningsmannens förslag att här i riket icke bosatta utländska artister, som ge föreställning, skola erlägga artistskatt enligt oförändrade grunder har i huvudsak tillstyrkts av flertalet remissinstanser. Även enligt min uppfattning synes det lämpligt att bibehålla nu gällande föreskrifter, dock att den skattesats enligt vilken artistskatten skall utgå torde böra förhöjas från fem till tio procent med hänsyn till den skattehöjning som ägt rum under tiden efter tillkomsten av 1908 års förordning.

Förslaget att uttaga progressiv artistskatt av här i riket icke bosatta utländska artister, som medverka vid föreställning, har avstyrkts i flertalet remissyttranden. För egen del finner jag det i och för sig önskvärt att beskattningen av svenska och utländska artister blir så likformig som möjligt. Det torde dock å andra sidan jämväl få anses angeläget att förfarandet vid artistskattens påföring icke kompliceras. Därest artistskatten göres progressiv komma vederbörande myndigheter nödvändigtvis att ställas inför mången gång svårbedömbara spörsmål, som icke lämpligen kunna avgöras inom den tid som regelmässigt kan förväntas stå till buds vid påförandet av artistskatt. Med hänsyn till de praktiska svårigheter, som sålunda torde bli ofrånkomliga vid en övergång till uttagande av progressiv artistskatt, kan jag icke tillstyrka införandet av en dylik skatt. Artistskatten torde sålunda, liksom för närvarande, jämväl framgent böra beräknas efter en enhetlig procentsats. Den nuvarande skattesatsen, tio procent, synes dock alltför låg med hänsyn till för svenska artister nu rådande skattebelastning. Som förordats av ett flertal remissinstanser synes skattesatsen för artistskatten böra förhöjas, lämpligen till tjugoprocent.

Vidare förordade departementschefen, att värdet av naturaförmåner skulle höjas från tidigare en krona till fem kronor för dag för vardera kost och logi.

Propositionen tillstyrktes av 1952 års bevillningsutskott i dess av riksdagen godkända betänkande nr 44.

Av innehållet i *de förevarande motionerna* må här återgivas följande.

Motionärerna framhåller bl. a., att de utländska medborgare, som har att erlægga s. k. artistskatt, gynnas genom en avsevärt lägre beskattning. I nedanstående till motionen fogade tablå visas, hur utländska musiker i skattehänseende gynnas i förhållande till sina svenska kolleger.

<i>Svensk symf.musiker i tuttistämman, Utländsk musiker i samma stämman,</i>			
gift		gift	
lön 1 370 kr. per mån.		lön 1 370 kr. per mån.	
skatt per år	kr. 3 720	20 % artistskatt i 7 mån.	1 918
	— 3 034	tabellskatt i 5 mån.	1 116
svensk musikers merskatt	686	Summa skatt per år	3 034
<i>Samma som ovan, ogift</i>		<i>Samma som ovan, ogift</i>	
skatt per år	kr. 4 752	20 % artistskatt i 7 mån.	1 918
	— 3 310	tabellskatt i 5 mån.	1 392
svensk musikers merskatt	1 442	Summa skatt per år	3 310
<i>Svensk konsertmästare i symf.ork., Utländsk konsertmästare i symf.ork.,</i>			
gift		gift	
lön 1 875 kr. per mån.		lön 1 875 kr. per mån.	
skatt per år	kr. 6 000	20 % artistskatt i 7 mån.	2 625
	— 4 413	tabellskatt i 5 mån.	1 788
svensk musikers merskatt	1 587	Summa skatt per år	4 413
<i>Svensk varietémusiker (4 1/2 mån. Utländsk, ogift</i>			
anställning), ogift		lön 285 kr. per vecka, skatt	
lön 285 kr. per vecka, skatt		per vecka 57: —	
per vecka kr. 81: —		skatt under 18 veckor	kr. 1 026
skatt under 18 veckor	kr. 1 458		
	— 1 026		
Svensk musikers merskatt	432		

Restaurangmusiker med daglön av kr. 60: — per dag (lönerna på detta område mellan ca 40 och 100 kr. per dag, varierar starkt, varför 60 kr. kan betecknas som ett medelbelopp)

<i>Svensk musiker, gift</i>		<i>Utländsk musiker, gift</i>	
lön 1 800 kr. per mån., skatt		lön 1 800 kr. per mån., skatt	
per mån kr. 465: —		per mån. kr. 360: —	
skatt per år	kr. 5 580	skatt per år	kr. 4 320
	— 4 320		
Svensk musikers merskatt	1 260		
<i>Samma som ovan, ogift</i>		<i>Samma som ovan, ogift</i>	
skatt per år	kr. 6 828	skatt per år	kr. 4 320
	— 4 320		
Svensk musikers merskatt	2 508		

Antalet utländska restaurangmusiker, som har att erlägga artistskatt, kan enligt motionärerna beräknas till cirka 240. Härtill bör läggas ett tiotal utländska musiker, som är anställda vid landets symfoniorkestrar. De 250 musiker, varom här är fråga, uppehåller sig till största delen stadigvarande i Sverige. Lågt räknat kan med säkerhet antagas, att dessa musiker årligen erlägger 400 000 kronor mindre än om de betalade samma skatt som svenska musiker. Med hänsyn till att skatteprocenten för övriga skattskyldiga förändrats efter 1952 på grund av penningvärdeförsämringen och den statliga inkomstskattens progressivitet, anser motionärerna det skäligt med en ytterligare höjning av artistskatten.

Utskottet. Enligt 1908 års förordning angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter skall bevillningsavgift, s. k. artistskatt, erläggas för utländska artisters inkomst av vissa offentliga föreställningar. Artistskatten är ett komplement till inkomstbeskattningen och utgår som en definitiv källskatt, varav hälften tillfaller staten och hälften den kommun inom vilken föreställningen givits. Jämlikt 7 § förordningen om statlig inkomstskatt och 54 § kommunalskattelagen är utlänning eller i utlandet bosatt svensk medborgare, vilken givit eller medverkat vid offentlig föreställning, som avses i 1908 års förordning, frikallad från skyldighet att erlägga statlig och kommunal inkomstskatt för inkomst av sådan föreställning. I fråga om skyldigheten att erlägga artistskatt gäller olika bestämmelser för artister, som ger föreställning, och sådana, som medverkar vid föreställning. För den förra kategorien utgör skatten i regel tio procent av bruttointkomsten och för den senare utgår skatt med tjugo procent av den inkomst, som vederbörande erhåller genom sin medverkan.

I de föreliggande motionerna har hemställts att utlänning, som medverkar vid offentlig föreställning, skall erlägga artistskatt med trettio procent av inkomsten. Till stöd för yrkandet har bl. a. anförts att utländska medborgare, som har att erlägga artistskatt, gynnas genom att de beskattas efter avsevärt förmånligare grunder än de svenska artisterna. Motionärerna anser det befogat med en höjning av artistskatten i förevarande hänseende med

hänsyn till att övriga skattskyldiga efter år 1952 drabbats av en högre beskattning.

Vid utformningen av artistskatten har hänsyn inte endast tagits till önskvärdheten av att få så lika skattebelastning som möjligt för svenska och utländska artister utan även till att ur kulturell synpunkt värdefulla framträdanden här i riket av utländska artister inte hindras genom hög beskattning. Som av den ovan lämnade redogörelsen framgår genomfördes under år 1952 i samband med en översyn av 1908 års förordning höjningar av skattesatserna för artistskatten i avsikt att så långt det av tekniska skäl var möjligt åstadkomma likformighet i beskattningen av svenska och utländska artister.

Frågan om utländska artisters beskattning för inkomst av offentliga föreställningar äger samband med övriga problem rörande utlänningars och i utlandet bosatta svenskers beskattning. Det i motionerna nämnda spörsmålet kan komma att aktualiseras i samband med en översyn av andra bestämmelser om utlänningars beskattning. I sitt vid innevarande års riksdag avgivna betänkande nr 28 har utskottet bl. a. uttalat, att en översyn av bestämmelserna rörande beskattningen av utländska arbetstagare här i riket i vissa hänseenden kan vara motiverad. Därjämte har utskottet föreslagit riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet anfört i ovan nämnda betänkande. Under sådana förhållanden anser sig utskottet inte böra utan närmare utredning tillstyrka den i motionerna föreslagna höjningen av artistskatten.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 115 av herr Bergman m. fl. och II: 133 av fröken Wallerius m. fl. om höjning av den s. k. artistskatten för utländska medborgare måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 11 mars 1958

På bevillningsutskottets vägnar:

EDGAR SJÖDAHL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Eriksson, Spetz, Gustaf Elofsson, Erik Jansson, Söderquist, Bengtson, Oscar Carlsson och Gustaf Henry Hansson; samt

från andra kammaren: herrar Sundström, Brandt, Nilsson i Svalöv, Allard, Kärrlander, Vigelsbo, Christenson i Malmö, fru Holmqvist, herrar Stenberg och Rydén.